

γαλέρα

Σάββατο, 24 Μαρτίου 2012

5:39 μμ

Ο βασικός τύπος карабиού στην Μεσόγειο ήταν ή κωπηλάτη γαλέρα. Κυριάρχησε στα ιστιοφόρα από το τέλος του 13ου ως το τέλος του 18ου αιώνα. Στον 14ο και τον 15ο αιώνα τα κουπιά ήταν τοποθετημένα σε ομάδες ανά τρία, μ' ένα κωπηλάτη σε κάθε κουπί. Λίγο πριν από τα μέσα του 16ου αιώνα ή γαλέρα γνώρισε την μόνη σημαντική αλλαγή της: οι ομάδες των κουπιών αντικαταστάθηκαν από ένα κουπί πού το τραβούσαν πολλοί κωπηλάτες συνήθως, πέντε, καμιά φορά όμως και επτά. Η παλαιότερη διάταξη ονομαζόταν «alla sensile». Η δεύτερη, πού πρωτοφάνηκε στη Βενετία το 1534, ονομάσθηκε «di scalocio». Όταν φάνηκαν οι γαλέρες «di scalocio» έκτος απ' το κύριο πανί, πού είχε ρόλο βοηθητικό, τοποθετήθηκε κι ένα μικρότερο στην πρύμη, πάνω σ' ένα μικρό άλμπουρο, το messanello.

Ο εμπορικός τύπος της γαλέρας πού προοριζόταν για μακρινά ταξίδια ονομαζόταν «galea grossa». Ο συγγραφέας το αναφέρει ως alla sensle προφανως alla sensile < gentile από το Λατινικο gentes = γένη ή εθνη, χαρακτηρισμος που εδιναν στους Ρωμαιοις οι Ιουδαιοι. Ο Ρωμας στο 239.46 και 385 την αναφέρει 'α τζένσιλε' με ελληνικούς χαρακτήρες και μάλλον παρατονισμένο.

17 (σελ. 46).

Ἡ τζένσιλε ἦταν ὁ βαρύτερος τύπος τῆς βενετσιάνικης γαλέρας. Ὁ ἐλαφρότερος ὀνομαζότανε σοτίλε. Ἡ γαλέρα ἂ τζένσιλε δὲν ἔχει σχέση μὲ τὴ γαλεάτσα, πού ἦτανε πραγματικὸ καστοροκάραβο.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

galèa και **galèra** Αρχ. Ισπ. galèa; Προβηγκιανό. galèa και galeya; Πορτογαλικό gale, galera; a.fr. galèe, galie μεσν. Αρχ. Γερμ gale, galie, galeide, ισλανδικό galleja, Δανικό galleye, Ολλανδικο galei, Αγγλικό galley): Από το Λατινικο galea = bass, gr. galèa e galaia, για την ερμηνεία των οποίων έχουν γίνει πολλές και διάφορες υποθέσεις.

Ο Du Cange θεωρεί ότι προέρχεται από το λατινικό galea κράνος (Galero δερματινο κράνος η αρχ κυνή), επειδη εφερε ένα σχεδιο κρανους στην πλωρη της, το οποιο αναφερει ο Οβιδιος: «Navis et a pictà casside nomen habet » (ed anche la nave prende nome doli elmo dipinto):

Όμως το λατινικο galea με τονο στο GA δεν μπορει να δώσει τη γαλέα με τονο στο LE.

Το πανί στις γαλέρες βοηθούσε μονάχα στα πρίμα. Ο αγέρας στη μπάντα τις έκανε να γέρνουν και τις έβαζε σε κίνδυνο μεγάλο. Γι' αυτό και, στο βολετό, ταξιδεύανε πάντα κόστα - κόστα. Γοργές σαν άτι, με το κουπί, μόλις γέρνανε, καβαλούσε το κύμα την κουπαστή — και τότες αλίμονο! Ξέχωρα από το μακρόστενο κουριά και το ταμπερνάκουλο, άλλη κουβέρτα δεν είχανε : το νερό γέμιζε το ξεσκέπαστο αμπάρι, που έλαμναν οι κατεργάρηδες, και το πλεύσιμο βούλιαζε σαν το βολύμι**!

239.34

*) Κόστα-κόστα: Ακολουθώντας τή γραμμή της παραλίας,

**)Βολυμι - Μολύβι, .

<http://www.dizionario.org/d/index.php?pageurl=galea&searchfor=galea&searching=true>

Βενετία, Museo Storico Navale (Ναυτικό Ιστορικό Μουσείο), Ξύλινο υπόδειγμα γαλέρας με κωπηλάτες.

Γαλερα ελληνιστικής εποχής
[ΕΘΝΟΣ](#)

Gaīca. V. Galera.
Galeotta. V. Galiotta.
Galiotta. Chiamasi così anche
una galera più piccola, cioè
un quarto di galera.

9294.537

149. **Galea helmus**; — pr. *elm*, fr. *heaurne*. C'est là probablement le plus ancien exemple de ce mot dans le latin moyen écrit en France.

F. Diez, C. Bauer - Anciens glossaires Romains - A. Frank - 1870 9318

Screen clipping taken: 19/4/2012 4:56 μμ

GALLEY, *s.* a sea-vessel formerly much

